Stockholms läns landsting

FÖRSLAG 2016:31

LS 2015-1110

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2015:19 av Birgitta Sevefjord (V) om psykiatrins hus

§ 85
Motion 2015:19 av Birgitta Sevefjord (V) om psykiatrins hus
LS 2015-1110

Ärendebeskrivning

Birgitta Sevefjord (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion om psykiatrins hus.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 10 mars 2016
Motion 2015:19
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 23 februari 2016 med
S- och MP-ledamöternas särskilda uttalande och
V- och MP- ledamöternas muntliga reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtende den 15 januari 2016

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 30 mars 2016 (bilaga).
Följande yrkanden framförs:
Bifall från ordföranden Torbjörn Rosdahl (M) till landstingsrådsberedningens förslag.
Bifall till motionen från Susanne Nordling (MP).
Bifall till motionen från Gunilla Roxby Cromvall (V).

Proposition

Ordföranden frågar på vart och ett av de framställda yrkandena och finner att landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningens förslag.

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Reservation
Susanne Nordling (MP), Tomas Eriksson (MP) och Malin Karlsson (MP) samt Gunilla Roxby Cromvall (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för sina egna yrkanden.

Särskilt uttalande
Susanne Nordling (MP), Tomas Eriksson (MP) och Malin Karlsson (MP) samt Erika Ullberg (S), Dag Larsson (S), Talla Alkurdi (S), Tara Twana (S) och Victor Harju (S) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande till protokollet från Miljöpartiet och Socialdemokraterna (bilaga).

Beslutsexpediering:
Landstingsfullmäktige
Akt

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-03-30

LS 2015-1110

Landstingsstyrelsen

Motion 2015:19 av Birgitta Sevefjord (V) om psykiatrins hus

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Birgitta Sevefjord (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion om psykiatrins hus.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Enligt den ursprungliga förstudien var planen att en vårdbyggnad för psykiatrisk vård vid S.t Göran sjukhus skulle kunna tas i bruk åren 2019 – 2020. Detta arbete har försenats på grund av att Stockholms Stad beslutat att ta fram en ny detaljplan för Stadshagen. Stockholms Stad arbetar för närvarande med detaljplanen.

Det finns idag inget beslut att flytta Läns- och Beroendeakuten till den nya psykiatribyggnaden på S:t Görans sjukhus. Vårdmiljön på akuten behöver dock förbättras. Hälso- och sjukvårdsnämnden anser att det önskvärt att Läns- och Beroendeakuten förläggs i nära anslutning till den nya psykiatribyggnaden. Det pågår vissa förbättringsarbeten för att kortsiktigt förbättra miljön på Beroendeakuten.

Under år 2015 har ett konceptprogram tagits fram om *Lokaler för god vård inom psykiatrisk heldygnsvård.* Programmet ska vara underlag inför nybyggnationer, upprustning och anpassning av lokaler. Programmet

kommer att vara vägledande för detaljplaneringen av en ny psykiatrisk vårdbyggnad vid S:t Görans sjukhus.

Ett arbete bedrivs inom SLSO (Stockholms läns sjukvårdsområde) att göra vården mer patientcentrerad och patientnära. Teamarbete eftersträvas och personalbemanningen kan varieras beroende på vårdbehov. Den framtida psykiatriska vårdavdelningen planeras så att den kan delas in i moduler. Då kan avdelningen förändras efter behov för att optimera säkerhet och resursutnyttjande.

Inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen hålls regelbundna möten med brukarrepresentanter från flera olika patientorganisationer inom det psykiatriska vårdområdet. Patientorganisationerna får information vid dessa möten och är delaktiga i olika projekt. Inom SLSO finns en liknande organisationer för samverkan med patient- och personalorganisationer.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 10 mars 2016
Motion 2015:19
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 23 februari 2016 med
S- och MP-ledamöternas särskilda uttalande och
V- och MP- ledamöternas muntliga reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtende den 15 januari 2016

Torbjörn Rosdahl

Anna Starbrink

Carl Rydingstam

Stockholms läns landsting

SÄRSKILT UTTALANDE

Bilaga § 85

LANDSTINGSSTYRELSEN
Miljöpartiet de gröna
Socialdemokraterna

2016-04-12
LS 2015-1110

Ärende nr: 18

Motion 2015:19 av Birgitta Sevefjord (V) om psykiatrins hus

Landstinget behöver satsa betydligt mer på psykiatrin, och inte minst på psykatrins lokaler i allmänhet. Det är oerhört centralt att processen med uppbyggnaden av en modern och samordnad psykiatri påskyndas. Det är också viktigt att psykiatrin placeras i anslutning till och samordnas mer med den somatiska vården, då många som lider av somatiska sjukdomar utvecklar psykisk ohälsa och många med psykiska sjukdomar också lider av somatiska besvär.

Om det är så att byggprocessen av psykiatrins hus inte kan påskyndas på grund av Stockholms stads detaljplanearbete för Stadshagen så behöver landstinget ta hand om de egna befintliga psykiatriska lokalerna fram till 2024.

Psykiatrins lokaler har under allt för lång tid getts lägsta prioritet. Lokalerna på St Görans sjukhus, Löwenströmska, BUP akuten och de små enheterna i södra länet är allt för nedgångna, vilket är anmärkningsvärt. Den som lider av psykisk ohälsa och psykisk sjukdom är i stort behov av lokaler som skapar trygghet, en viss hemmakänsla och som är ändamålsenliga. Många studier visar på att arkitekturen och den fysiska miljön påverkar vår psykiska hälsa. Psykatriska avdelningar behöver också placeras eller utformas så att det finns natur i anslutning till vården. Faktorer som skapar en bra fysisk miljö är ljus och värme, textilier och färger, växter, bekväma möbler, öppna ytor och ljusinsläpp, platser för lugn och ro med också samtalsrum och plats för arbetsstationer. Locum och Stockholms läns sjukvårdsområde har tagit fram ett konceptprogram för lokaler för god vård inom psykiatris heldygnsvård som lyfter fram dessa faktorer. Det är av högsta vikt att detta program inom kort implementeras i våra verksamheter.

Tyvärr saknas just dessa självklara delar på flera av våra psykiatrienheter idag. Ett exempel är BUP akutens enheter där barn heldygnsvårdas.

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-03-10

LS 2015-1110

Handläggare:
Clara Wahren

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -03- 11
Dnr LS 2015-1110
Rotel II

Landstingsstyrelsen

Motion 2015:19 av Birgitta Sevefjord (V) om psykiatrins hus

Ärendebeskrivning

Birgitta Sevefjord (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion om psykiatrins hus.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 10 mars 2016
Motion 2015:19
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 23 februari 2016 med
S- och MP-ledamöternas särskilda uttalande och
V- och MP- ledamöternas muntliga reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtende den 15 januari 2016

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Birgitta Sevefjord (V) har lämnat en motion om psykiatrins hus där hon föreslår att frågan ges högsta prioritet och åtgärder görs för att lokalerna ska bli så ändamålsenliga som möjligt för patienterna.

Arbetet med planering av lokaler för psykiatrin pågår och förvaltningen föreslår att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund
Birgitta Sevefjord (V) föreslår i en motion att:
– arbetet med ett nytt psykiatrins hus ges högsta prioritet,

– den psykiatriska Läns- och Beroendeakuten läggs i direkt anslutning till psykiatrins hus,
– personal- och patientorganisationernas kunskaper och förslag finns med i hela planerings- och beslutsprocessen,
– mindre vårdenheter som ger utrymme för differentierad vård är en bärande tanke i planeringen samt att
– parallellt med detta arbete se över möjligheterna att höja lokalstandarden på kanske främst Beroendeakuten.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har yttrat sig i ärendet.

Överväganden
Arbetet med en ny vårdbyggnad för psykiatrisk vård har försenats på grund av detaljplaneprocessen inom Stockholm stad.

Det finns i dagsläget inget uppdrag att flytta Läns- och Beroendeakuten, men hälso- och sjukvårdsnämnden ser det som önskvärt att Läns- och Beroendeakuten läggs i nära anslutning till psykiatrins hus och att vårdmiljön vid Läns- och Beroendeakuten förbättras.

Under 2015 har ett konceptprogram tagits fram – Lokaler för god vård – psykiatrisk heldygnsvård. Programmet ska vara ett underlag inför nybyggnationer, upprustning och anpassning av lokaler och är därför ett vägledande verktyg vid detaljplaneringen av nybygget vid S:t Görans sjukhus.

Inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen finns en struktur med regelbundna möten med brukarrepresentanter för flera organisationer. Inom Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, finns också en struktur där personal- och patientorganisationerna ges information och görs delaktiga i aktuella projekt.

Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Anna Nergårdh
Chefläkare

Stockholms läns landsting

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -09- 15
Dnr. LS 2015-1110

2015:19
Rote/ II

Stockholms läns landsting
2015-09-15

Motion av Birgitta Sevefjord (V) om psykiatrins hus

Strax före valet 2014 gick dåvarande ansvarigt landstingsråd för Folkpartiet ut och sade:
– Psykiatrins patienter är värda bästa möjliga vårdmiljö. Det betyder att psykiatrin måste rustas upp. De läkande, stimulerande och lugnande miljöerna är inte möjliga att skapa i våra gamla sjukhuslokaler.

Vi är många som instämmer i den beskrivningen. Förhoppningen då var att Psykiatrins hus skulle stå klart 2019-2020 och ersätta den slutenvård som idag bedrivs i undermåliga lokaler vid S:t Görans sjukhus. Men förhoppningar slår inte alltid in och nu pekar allt på att Psykiatrins hus inte kommer att förverkligas under de närmaste åren - ja, kanske först under nästnästa mandatperiod 2023-26 om det vill sig illa. Konkurrensen om resurser och pengar är hård och kommer att hårdna än mer framöver och då gäller det att stå upp för psykiatrins behov. Under många år kommer flera av psykiatrins patienter fortsatt att vårdas i lokaler som är undermåliga och som på intet sätt bidrar till en läkande process. Under de senaste åren har det tillkommit en debatt om vikten av lokalernas utformning inom psykiatrin för en läkande process, något som också vi i Stockholm läns landsting tagit till oss.

I den ursprungliga diskussionen sades att det nya huset skulle inrymma både allmänpsykiatri och akutpsykiatri, det senare inte minst viktigt eftersom dagens länsakut för akutpsykiatri är kraftigt underdimensionerad. Den är ursprungligen byggd för 7500 besök och tar idag emot 19000 besök! Direkt kopplad till länsakuten är Beroendeakuten som idag inryms i lokaler som snarare kan betecknas som lagerlokaler än vårdlokaler. Således behövs också en ny Beroendeakut, vilken bör ligga i direkt anslutning till övriga vårdlokaler.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås landstingsfullmäktige besluta

att arbete med ett nytt Psykiatrins hus ges högsta prioritet,

att Läns- och Beroendeakuten läggs i direkt anslutning till Psykiatrins hus,

att personal- och patientorganisationernas kunskaper och förslag finns med i hela planerings- och beslutsprocessen,

att mindre vårdenheter som ger utrymme för differentierad vård är en bärande tanke i planeringen,

att parallellt med detta arbete se över möjligheterna att höja lokalstandarden på kanske främst Beroendeakuten.

Birgitta Sevefjord

Birgitta Sevefjord (v)

PROTOKOLLSUTDRAG 2/2016
§ 40

SAMMANTRÄDESDAG
2016-02-23

Justerat Anna Starbrink (L)
Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2016-02-24

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -02- 24
Dnr LS 2015-1110

§ 40 Yttrande över motion 2015:19 av Birgitta Sevefjord (V) om psykiatrins hus

HSN 1509-1092

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:19 av Birgitta Sevefjord (V) som innehåller förslag kring arbetet med Psykiatrins hus samt kring Läns- och Beroendeakuten.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-01-15
Motion 2015:19 av Birgitta Sevefjord (V) om psykiatrins hus

Yrkanden

1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2) Håkan Jörnehed (V) och Susanne Nordling (MP) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservation

Håkan Jörnehed (V) anmäler att V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Särskilt uttalande

Dag Larsson (S) och Susanne Nordling (MP) lämnar för S- och MP-ledamöterna ett gemensamt särskilt uttalande (bilaga 19).

Vid protokollet/rätt avskrivet intygas
Lykke Ask-Harborg

Expedieras:
Landstingsstyrelsen
Akten

BILAGA 19

Miljöpartiet de gröna
Socialdemokraterna

Särskilt uttalande
Ärende 21
HSN 1509-1092

Yttrande över motion 2015:19 av Birgitta Sevefjord (V) om psykiatrins hus

Miljöpartiet bifaller motionen mot bakgrund av att landstinget behöver satsa betydligt mer på psykiatrin, och inte minst på psykatrins lokaler i allmänhet.

Det är oerhört centralt att processen med uppbyggnaden av en modern och samordnad psykiatri påskyndas. Det är också viktigt att psykiatrin placeras i anslutning till och samordnas mer med den somatiska vården, då många som lider av somatiska sjukdomar utvecklar psykisk ohälsa och många med psykiska sjukdomar också lider av somatiska besvär.

Om det är så att byggprocessen av psykiatrins hus inte kan påskyndas på grund av Stockholms stads detaljplanearbete för Stadshagen så behöver landstinget ta hand om de egna befintliga lokalerna fram till 2024.

Psykiatrins lokaler har under allt för lång tid givits lägsta prioritet. Lokalerna på St Görans sjukhus, Löwenströmska, BUP akuten och de små enheterna i södra länet är allt för nedgångna, vilket är anmärkningsvärt. Den som lider av psykisk ohälsa och psykisk sjukdom är i stort behov av lokaler som skapar trygghet, en viss hemmakänsla och som är ändamålsenliga. Många studier visar på att arkitekturen och den fysiska miljön påverkar vår psykiska hälsa. Psykatriska avdelningar behöver också placeras eller utformas så att det finns natur i anslutning till vården. Faktorer som skapar en bra fysisk miljö är ljus och värme, textilier och färger, växter, bekväma möbler, öppna ytor och ljusinsläpp, platser för lugn och ro med också samtalsrum och plats för arbetsstationer. Locum och Stockholms läns sjukvårdsområde har tagit fram ett konceptprogram för lokaler för god vård inom psykiatris heldygnsvård som lyfter fram dessa delar. Det är av högsta vikt att detta program inom kort implementeras i våra verksamheter.

Tyvärr saknas just dessa självklara delar på flera av våra psykiatrienheter idag. Ett exempel är BUP akutens enheter där barn heldygnsvårdas.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-01-15

HSN 1509-1092

Handläggare:
Berit Ekedahl

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-02-23, P 21

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -02- 24
Dnr LS 2015-1110

Yttrande över motion 2015:19 av Birgitta Sevefjord (V) om psykiatrins hus

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:19 av Birgitta Sevefjord (V) som innehåller förslag kring arbetet med Psykiatrins hus samt kring Läns- och Beroendeakuten.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-01-15
Motion 2015:19 av Birgitta Sevefjord (V) om psykiatrins hus

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedning för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Motionären betonar vikten av att psykiatrins patienter vårdas i bästa möjliga vårdmiljö som en del av den läkande processen. Vidare framhålls vikten av att stå upp för patienternas behov med anledning av att nybyggnationen av Psykiatrins hus på S:t Göranstomten kan komma att försenas i flera år och en hårdnande konkurrens om resurser. Motionären föreslår att:

- Arbetet med ett nytt Psykiatrins hus ges högsta prioritet.
- Den psykiatriska Läns- och Beroendeakuten läggs i direkt anslutning till Psykiatrins hus.
- Personal- och patientorganisationernas kunskaper och förslag finns med i hela planerings- och beslutsprocessen.
- Mindre vårdenheter som ger utrymme för differentierad vård är en bärande tanke i planeringen samt att

– Parallellt med detta arbete se över möjligheterna att höja lokalstandarden på kanske främst Beroendeakuten.

Förslaget att arbetet med ett nytt Psykiatrins hus ges högsta prioritet
I utredningsbeslutet om en förstudie av ny vårdbyggnad för psykiatrisk vård på S:t Görans sjukhusområde förväntades att huset skulle kunna tas i bruk under 2019-2020. Förutsättningarna för att klara det tidsmålet ändrades dock i och med att kravet på en ny detaljplan för Stadshagen senare tillkom.

Detaljplaneprocessen pågår inom Stockholm stad. Parallellt med detaljplaneprocessen pågår ett utrednings- och planeringsarbete, under ledning av Strategiska fastighetsfrågor och investeringar i landstinget (SFI), för den nya psykiatriska vårdbyggnaden med en omfattning av 140-160 vårdplatser. Inriktningen på arbetet är en nybyggnation mellan Finsens väg och Magnus Huss väg (alternativ E i förstudien). SFI bedömer att med hänsyn tagen till Stockholms stads detaljplaneprocess beräknas driftstart komma att ske omkring år 2022-2024.

Förslagen att den psykiatriska Läns- och Beroendeakuten läggs i direkt anslutning till Psykiatrins hus och parallellt se över möjligheterna att höja lokalstandarden på främst beroendeakuten.
När det gäller förslagen om flytt av Läns- och Beroendeakuten till lokaler i direkt anslutning till Psykiatrin hus samt om att höja beroendeakutens lokalstandard så ingår inte detta i SFI:s uppdrag och därför inte heller i deras pågående utrednings- och planeringsarbete avseende Psykiatrins hus.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen ser det som önskvärt att Läns- och Beroendeakuten läggs i nära anslutning till Psykiatrins hus och att vårdmiljön vid Läns- och Beroendeakuten förbättras. På Beroendeakuten pågår kortsiktiga förbättringar genom att entrén till Läns- och Beroendeakuten byggs om. Genom att ambulansentrén byggs över så höjs den personliga integriteten och säkerheten vid ambulans-, polis- och häktestransporter.

Förslaget att mindre vårdenheter, som ger utrymme för differentierad vård ska vara en bärande tanke i planeringen
Under 2015 har ett konceptprogram tagits fram - Lokaler för god vård – psykiatrisk heldygnsvård, i samverkan mellan Locum, SFI, SLSO och hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Programmet ska vara ett underlag inför nybyggnationer, upprustning och anpassning av lokaler och är därför ett vägledande verktyg vid detaljplaneringen av nybygget vid S:t Görans sjukhus.

Inom SLSO pågår arbete för att ställa om vårdverksamheter till att arbeta mer patientcentrerat och patientnära. Det innebär till exempel att heldygnsvårdsavdelningar ska kunna delas in i moduler liksom att mer teamarbete eftersträvas. Personalbemanning och – sammansättning är beroende av vilka behov patienterna, vilka sjukdomstillstånd samt vilken utformning avdelningen har.

Optimalt för en psykiatrisk vårdavdelning är att dela in avdelningen i ett antal moduler så att en avdelning kan varieras, till exempel göras större nattetid för att optimera säkerhet och resursutnyttjande. Patienter med en viss problematik ska alltid erbjudas vård i enlighet med en gemensam standard som bygger på aktuell kunskap och en standardiserad vårdprocess. På så sätt ska patienter oberoende av var de bor och oberoende av på vilken vårdenhet/mottagning de behandlas få en likvärdig och effektiv vård.

Förslaget att personal- och patientorganisationernas kunskaper och förslag finns med i hela planerings- och beslutsprocessen
Inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen finns en struktur med regelbundna möten med brukarrepresentanter för flera organisationer. Vid dessa möten får Brukarrådet information och görs delaktiga i aktuella projekt. Inom SLSO finns också en struktur där personal- och patientorganisationerna ges information och görs delaktiga i aktuella projekt.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef